

مُصَاحَفَةُ الْقُرْآنِ

دز سعادتده باب عالی جورانده
داره مخصوصه
محل اداره :

مسکونه موافق آثار جدیده مع المنوبه
قبول اولور
درج ایلهین آثار اعاده اولور

خطار :

دیر، فلسفه، علوم، حقوق، ادبیات و سیاسیات و باطلاح کرب سیاسی و کرب اجتماعی و مدنی احوال و شونه اسلامیه و نه بحث ابر و نه فخره بر نشر اولور.

صاحب و مؤسسه :
ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

آبونه بدلی

سنه لکی

التی آینی

دز سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در
قبرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلیر

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

ممالک عثمانیه ایچون	۸۰	۴۰	غروش
روسیه	۶۵	۳۵	روبله
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹	فرائق

در دنجی جلد

۱۸ ربیع الاول ۳۲۸ پنجشنبه ۱۷ مارت ۳۲۶

عدد : ۸۲

تاریخ اسلامیت

نام مستعار به در قنور « دوزی » نك تركبیه مترجم رساله

فارسی رویه

— ۱۱ —

مسلمانان حقه تشدید منافراته چالش مقدر بشقه برشی دکدر . چونکه اساس دیناری بو قدر چوروك اولان اقوامه انسانجه معامله لائق کورولمز . بو مقصدایسه بویله بر اثر نشریله استحصال اولنه بیلیر ، اصلا دلائل و مستشهادته یناشمه رقی تلیسات مجردیه حصر کلام ایله اله ایدیله بیلیر .

بو قسه کتب اسلامیه ماخذ اتخاذ اولنه رقی دلائل صحیحه من نقل ایدیله جک اولسه آلتندن قالمق قابل اوله مازدی . او یله یا ! دلائل صحیحه اسلامیه بلا تحریف اورته یه قونوله جق اولسه جرح و ابطالی ممکن اولیه جفندن او وقت نتایج مطلوبه نك عکسی حصوله کله جکی آشکار ایدی .

بناء علی ذلک « ۳۷ » صحیفه سنده کوروله جکی اوزره سرور انبیا ، سرتاج اصفیا « علیه اکل التحایا » افندیز حضرتلرینه عزو و اسناد ایلدیکی « هیسته ریای عضلی » مرضنک ، جنونه شیبه برداء دوانا پذیرک مروجی اولان « شپره نکر » دیدیکی حریف افتراآت مدهشه ایجادنده کندی مشربنه هر کسدن زیاده موافق بولمغله اونک تألیفی اساس طوته رقی هر خصوصده اوکا تقاید ایده جکئی اعلانله افتخار ایتمشدر . نه بویوک بر احاطه نظر ! نه درین برامعان ! ایشته کندیسی آچقندن آچغنه اعتراف ایدیورکه نه کتب اسلامیه یه مراجعت ، نه ده مستشرقین سائر طرفندن تحریر و نشر اولنان آثاره موافقت ایتک مطابق آمالی اولمدیغندن بو کتب و آثاره اصلا اهمیت ویرمه مش ، یالکیز « شپرنکر » ک استحصالی ایلدیکی نتایج حصر نظره قرار ویرمش ، اثر مفسدتنه طولدوردینی هذیاناتی هب اونک یازدینی اثر دن النقاط ایش .

شمدی ارباب تمیز و ابتصاره سؤال ایدرزکه هر هانکی بر حقیقته

(۲) اسلامیت حقه طوائف افرنجیه طرفندن نشر اولنان آناری - مؤلفارینک غیر تلرینی ، فیض ذکالرینی تقدیر ایتسیله برابر - کافی کورمدیکنک اسبابی تصریح ایتبور . فقط سالک اولدینی مسلك اعتساف افراطرورانیه نظر آ اسباب مذ کوره اولسه اولسه کندیسنک بوروتک ایسته دیکی تجاوزات بی انصافانه مدار اوله جق معلومات سخیفه بی اولورده بوله مدینی ایچون مشرب خاص حکیمان لرینه ! موافق دوشمه ملری اوله بیلیر .

(دوزی) نك کندی افاده سنه اعتماد جائز ایسه اسلوب عربی ایله محرر بولونان کتب اسلامیه ده کی مستشهادت اوزرینه مبتنی دلائله مراجعتله مستقل بر اثر تألیفه ده حائز اقتدار ایش ، فقط بو طرزده کتاب تألیفی بشقه زمانه صاقلامش . چونکه بویله بر کتاب کندیلرینه مخصوص قارئلرجه شهبه سبز تأمین مطلوب ایتبورمش .

بز بو تألیفک فردایه تعلیقنه بر معنی ویرمه میورز . مادام که بویله بر اثر وجوده کتیرمک اقتدارینی حائز ایش اقتدارینی کوسترملی ، طوغرودن طوغرویه اصل منبعندن آله رقی اسلامیتی اولدینی کبی تصویر ایتلی و صوکرانه دبیله جکسه دیملی ایدی . فقط بو صورتده نتایج مطلوبه تأمین اولنه مازدی دیبورکه بو اعتداده یردن کو که قدر حق ویریرز . زیرا دوزینک حالندن ، قالدن کلا یورزکه بو اثر ملعنتی نشر دن مقصدی حقائق احواله آگاه اولمان کسانانی اغفال ایله

اطلاع آرزو سنده اولان کیمسه عجباً حقیقت مطلوبه بی منبعندن اعتبار آتقیپده بولنان یار و اغیارک کافه سنه مراجعتله استکشافه جهد و غیرت ایدر سه می احتیاطه رعایت ایتش اولور؟ یوقسه وقوف اعتباریله اک اوزاق بولنان یالکیز بر شخصک افاده سنه حصر نظر ایدر سه می عاقلانه داورانمش صایلیبر؟ عقل و اذعان صاحبی هر کیم اولور سه اولسون یشق اولی ترجمه کرده تردد ایتیز . یالکیز مترجم معهود بو صحیفه لری ده ترجمه ایله کتایبه! قاتمش اولدینی حالده بویله بر مقلد بی وایه بی مستشرق شهرت کیر عنوانندن طو تدور ارق بویوک بر احاطه نظر ، درین بر امان صاحبی ، غایت ممتاز و قطعاً بی طرف ، نادیده بر عقل ساسیم و بیلمم دهانه... الحاصل نه قدر جالب اطمینان اوصاف مرغوبه وار ایسه جمله سنی بر صیریه دیزیور . اویله عادی بر شخصی مدح و ستایشله عالم بالایه چیقارمغه چالیشیور . یک نظر ده نه متاع اولدینی ظاهر اولان بو اثر سرددی ده بویله بر علامه جهانک آثار فاضلانسه آرد سنده بولنش تمام حاشا و کلا « الحکمة ضالة المؤمن » حدیث شریفنه مصداق اوله حق بردر کر انمایه شکانده کوستریور . کندی زعم فاسد نجه بو افسانلری عالمه یوتدورورم دیبه حیرت افزا بر جسارت ابراز ایدیور .

(۳) « لکن عین زمانده شوقی ده سویله هلی یم که التبی عصر میلادیده عربستانک حال دینیسی حقیقه بیان ایده جکم شیلرک مسئولیتی اوزر مه آلی یورسه مده متباق زمانلر ایچون ایش اوله دکادر . »

افاده سیله مؤلف دوزی اسلامیه عائد مباحثک کافه سنده « شهرنکر » کی مورخلره تقلید و متابعت ایتش اولمسنندن طولانی تردددن خالی قالمادینی اعترافه کندیس . ایچون افکار عمومیده بر قاچماق طریق حاضرله ق ایسته یور .

واقعا مادام که تدقیقات لازمه سیله حقائق احوالی اورتیه قویان اکابر علمای اسلامیه و بی طرف طوائف افرنجیه نک سوزلرینه اصفا ایتیه رک منحصرأ « شهرنکر » کی کسانک استحصال ایتدیکی نتایجی ، ده طوغر و سوسی اختراع ایلدیکی فضایحی علی العمیا قبول ایتش بولنیور محضا مشربنه موافقتندن طولانی او سوزلری ترجیح ایلش اولدینی جای اشتباه اوله ماز . بناء علیه مسئولیت مغویه دن ، ترتب ایده جک مؤاخذة تاریخیه دن تخلیص کریبان ایده مزسه ده یازدینی شیلرک حقیقت محضه اوله رق تلخیصی توصیه دن اولسون تباعد ایتش عد اولنه بیلیر ، هیچ اولماز سه بو خصات جملیه ایله مؤلفک مترجمه نسبتله بر مرتبی بولندینی انکار اولنه ماز .

ایشته براز تعمیق فکر ایدنلر ایچون بو جهت ده باعث حیرت اولسه سزادر . اجنبی اولان دو قنور دوزی یازدینی شیلردن حیا ایدیور ، بالاعتراف دیزیور که « بن بومقالاتی مشربمه موافق بوله رق بالتحقیق فلان کیمسه نک کلامندن استعاره ایتدم مسئولیتی اوزریمه آله رق قبولی کیمسه یه توصیه ایتیمورم » اسلامیه انتساب صوریسی بولنان مترجم معهود ایسه بو اسادات باطله نک کافه سنی بر تاریخ حقیقی اولق اوزرد مسلمانلره اتحافه قالدیشیور ، عین حقیقت و محض حکمت دیبه بوتون بوسفسطه لرک قبولی جان و کواکدن توصیه ایدیور .

[مشهوردرکه و قبیله بر اجنبی دیپلومات نامناسب برقرار اتخاندن

طولانی مقام اعتذارده « نه یاهیم بن بر تورک قدر تورک اوله مام » دیش . شمعی یه قدر بو سونک صاحبه هر کس کی بزده حق ویریوردق . حالبوکه انسان مراد ایدنجه هر شی اوله بیلیرمش . چونکه بو کون مع التأسف کوربیورزکه بر اجنبیدن زیاده بیگانه بر ملحددن زیاده جاحد اولانلرده بولنیورمش . فقط ازمان اخیرده ایلککر فناقلر قدر مترقی اوله میورلر .]

بعذا (دوزی) جنابلری عربستانک دین قدیمی بیان و تشریح صدننده اون بش صحیفه قدر تفصیلات ویریور . بزه تعلق اولان قسمتی اجمالاً نقل ایدم . دیورکه :

« عربلر الله تعالی یعنی خدای اعظم دیدکلری بردات اعلی طانیورلردی . اوده بزم کی بر شخصیه مالکدر . کندیسنه آز چوق منقاد اولان موجودات مخلوقه دائره سی خارجنده بولنور . اوکا سما و ارضک خالق و صوک درجه ده عالی و عاقل بردات نظریله باقیدلردی . یاغموری او کوندیرر ، جهانی او اداره ایدر فقط راهلری یوق ایدی . اوکا مخصوص معبدلر انشا اولنمازدی .

اللهدن بشقه جنلری ده تمجید ایدرلردی . هفته لرجه طولاشیلان چوللر و طاغرلر بوجنس مخلوقات ایله طولودر جنلرک فریاد ایتدکلری ایشیدیلیر اونلر صور کونا کونده بزه کورونورلر . یک چوق فداق ، یاخود ایلک یاه بیلیرلر . اونلرک لطفنه مظهر اوله بیلک ایچون کندیلرینی تمجید ایتک ، پرستش و خدمت لرنده بولمق اقتضا ایدر . اونلر طاشلرده ، آغا جلرده ، هیکلرده بیتوت ایدرلر . هر قبیله نک آبروجه ، بعضاده بر قاچ قبیله نک مجتمعا خصوصی جنی و طاشی ، آغاجی و مخصوص تصویر ی وار ایدی که »

فی الحقیقه اقوام عربیه نک دور جاهلیتده خلاق متعال « جل و علا » حضرتلرینه اساساً اعتقادلری بولندینی قرآن کریمده « ولئن سألتهم من خلق السماوات والارض ليقولن الله » و اذا غشیهم موج کالظلمل دعوا الله مخلصین له الدین » کی آیت جلیده ده تصریح بیورلمشدر . فقط هنوز مظهر ارشاد اوله مدقلری جهته شان الوهینه شایان تقدیس اتده بولنه مازلردی . جسمیت و آنک لوازم ضروریه سنندن بولنان مکان و جهت کی شیلر اسناد ایدرلردی . اسلامیت براهین عقلیه سردیله بو طاقم خطالری تصحیح ایتش ، آیه الکرسی ، سوره حشر آخرنده کی آیات کریمه و سایر محکمت قرآنیه ایله « لیس کتله شیء » دستور عقلیسی تنویر و تفصیل ایله مشدر .

یالکیز سوره اخلاصک معنای شریفنه آگاه اولان بر مسلمان بیله بو خصوصه ذره قدر تردا ایتدیکی حالده مترجم بی اذعان ، (دوزی) نک « بزم کی بر شخصیه مالکدر . » کلامنه علاوه ایتدیکی بر نوطده « عربک باطل اولان بو اعتقاد قدیمی قرآنک (خلق الانسان فی صورته الخ) آیتنده عیان و پابنده در . » دیمسیله قرآن کریمه و طولاً بیسیله دین میان اسلامه بویوک بر افترایه جسارت ایتمشدر .

بو مقوله ملحدلر تغلیط عوام غرض فاسدیله ایجابنده آیتلرده اویدور مقده اولدقلری بالاده اخطار اولنمشیدی . نه قدر کولنج بر شی کندیبی کویا قرآن کریمی اوقومشده « خلق الانسان فی صورته » سبکتده بر آیت کورمش ، حتی او آیتک آخری بیله وارمشده « حاشا » عربلرک باطل اعتقادینی ترویج ایدیورمش . حقایق اسلامیه و قوفی دکل ، ذره جه ادرا کی اولان بر کیمسه بویله بر سوز سویله مز . اگر اویله بر آیت اولسه یدی علم حال

نزد فقها ده تفریمک یا خود تشریمک اساسی شو بش اصلدن عبارت اولدینی ایچون احکام فقهیه بی ده شرع تسمیه ایتمشلردر که بو خصوصده ائمه علمدن ، محدثیندن بک چوقلری فقهاییه مخالفدرلر: بریکلر ، دلیلہ مستند اولمایان ، یا خود دلیل کتابة ، سندده بولونمایان احکامک هیچ بری شرع دکدر ، دیورلر .

مع مافیہ بن شو ایکی مخالف فرقه حقنده بر حکم ویرمک ایسته . میورم . مقصد ، مسلمانلقده قضا وافتا نصل باشلادی ؛ نصل بر سیر تعقیب ایتدی ، تاریخی ندر ، بونلرده عدلی ضامن اوله حق شی نهدن عبارتدر ؛ فردک حا کیمتی ایله جماعتک حا کیمتی آره سنده خطا صواب نقطه نظرندن نه کی فرق واردر ؛ بو جهتله بر نظر صحیح عطف ایده بیلمه مزه مدار اوله حق بر مقدمه تمهید ایلکدر . بو بحث آره سنده تشریح و قضایه حلول ایدن بعض شونی ده استطراداً سو - بلیه حکم که کیمتی ناچیز اولمقله برابر بیانی فائده دن خالی دکدر .

آ کلادق که مسلمانلقده شرعک اصلی ، اساسی کتاب ایله سنتدن عبارتدر . دیمک ایسته یورز که احکام دینیہ یعنی عبادات و قوانین دنیویہ ، یا خود ابن خلدونک تعیری وجهله قوانین سیاسیہ شو ایکی اصلده وارد اولان احکام معاملات و عقوباتدن عبارتدر که شارع اعظم صلی الله علیه وسلم طرفندن تقرر بو یورولدینی ایچون شرع اولمشدر . ایسته بو شرع قوه تشریمیه بی ید و احدده بر اقایه رق بر جماعته تودیع معناسنه آلتان قضاء جماعت ، یا خود حا کیمت جماعت مدلولک تحت شمولنه کیره مز . انجق او احکامی شارع حکیمک مراد ایتدی کی صورتده آ کلادق حیثیتله کیره بیلر ، یعنی خطایه ، کناشه دوشمه مک ایچون فردک حا کیمتی کافی کلیره ک جماعتک وجودینی استلزام ایدن شی شو اصلدن حکمک استنباط و تقرر یدر .

طبیعی بیلر سکر که شارعک بزہ تقرر ایتمش اولدینی احکام تدریحاً تشریح اولنوردی . نه زمان بر حادثه ظهور ایدر ، یا خود کندیسندن بر حکم صوریله حق اولورسه اونک حقنده بر حکم شرعی بیان ایدر ایدی . بو صورتله کتاب وسنتده الی یوز الی یا خود دهاز یاده حکم وارد اولمشدر که صکره دن کلن ائمه فقه بوا حکامی تشریمه اساس اتخاذا ایدرک وقتیلہ ممالک اسلامیہ ده معمول به اولان ، حالاده بعض طرفلرده معاملات و عقوباتده مرعی طوتیلان کتب فقهی تدوین ایتمشلردر . احکام فقهیه مک تدوینی عصر اول او اخیریله عصر ثانی اوائلنده باشلار . او حالده اسلامده تشریح ایچون ایکی تاریخ واردر : اصول شریعتک تقریری ایله مرعیتی ، تفریح یا خود فقه ایله کذلک مرعیتی تاریخی . بوا یکی تاریخک آراسنه دیگر ایکی تاریخ کیره که برنجیسی احکام شرعیہ مک صدورده محفوظ بولندیرلمسی ، ایکنجیسی کتابلره قید ایدلمسی تاریخلر یدر .

شیمدی کرک شو سویلکدر مزی ، کرک اصحاب و تابعینک صورت قضاسنی بیان ایده لم :

احکام شرعیہ مک اساس و مداری ، صدر اسلامده حکم قضانک مابہ الاستنادی کتاب ایله سنتدن عبارت اولدینی معلومدر . کتاب الله

کتابلرنده « جناب حقک مثل و نظیری یوقدر . مخلوقاته هیچ بر وجهله بکزه مز . » دینلن یرده « الله تعالانک بزم کی باشی و یوزی واردر . کندیسی بگدای بکزلیدر . کولدیکی وقت نور پارچه سی کی دیشلری کورونور » دینیردی . [۱]

مناسرتلی اسماعیل حق

[۱] یالکز متشابه قیلندن اولق اوزره « ان الله خلق آدم علی صورته » طرژنده بر حدیث شریف واردر . فقط متشابهاتک حکماته ارجاعی واجب اولسنه مبنی علمای اسلامیہ حدیث مذکورک معنای صحیحی تحقیق ایتشلردر . امام غزالی حضر تریلک « الجام العوام عن علم الکلام » نام اثر لینه مراجعتله حقیقت تماماً مستبان اولور . رساله حمیدیه جلد ۳ صفیحه ۷۹ مطالعه اولنورسه کفایت ایدر .

شام علماسندن مورخ شهر عظم زاده رفیق بک افندی طرفندن مصر مکتب نواب طلبه سنه ایراد ایدیلوب « المنار » ده کورون لطقک ترجمه سیدر :

مسلمانلقده فردک حا کیمتله جماعتک حا کیمتی

افدیله ، بو کون سزه مسلمانلقده فردک حا کیمتله جماعتک حا کیمتی نه اولدیغه دائر بر قاج سوز سویله حکم . بن جماعتک حا کیمتی دینجه اونک مدلول عامی ، یعنی قضا ایله افتائی ، یا خود تشریح ایله تفریمی مراد ایدرم .

بیلر سکر که بوتون جمعیات بشریه ده سعادت و راحتک مداری اولان عدالتی کافل اوله حق بر قوت و ارسه اوده حقوق افرادی ضیانت ایدن ، مظالمه یوز کوسترمین ، هیئت اجتماعیہ نک آسایشی اخلاصه جزانده بولنان ارباب جرائمی جزایه چاربان قانون ، یا خود شریعتدن عبارتدر . بوقانونلرده یا قوانین موضوعه ، یا خود شرعیہ در . ابن خلدون بونی شو صورتله تعریف ایدیور :

« بوقانونلر عقلا طرفندن ، کذلک دولتک ارکانی ، بصیرتلی مأمورینی طرفندن وضع اولمش ایسه قوانین سیاسیة عقلیه در ؛ من طرف الله مبعوث بر شارع لسانیله تقرر اولمق اوزره جناب حق طرفندن وضع اولمش ایسه قوانین سیاسیة دینیہ در . »

معلوم کزدر که عبادت جهتی مستننا اولق ، یالکز معاملات قسمی مراد ایدلک شرطیله — فقه مسلمانلرک قانون شرعی سیدر ؛ افراد ناس آره سنده وقوع بولان منازعاتک ، مخاصماتک مدار حل و فضلی اوله حق احکامک اساسیدر .

بن قانون شرعی تعیری تیجوزاً قولانیورم . زیرا شریعت اسلامیہ نک احکامی ، قانون جامی انجق کتاب ایله سنتدر ؛ اصل اولان بو ایکسیدر . فقهه کلنجه بوکا شرع تسمیه ایدلمسی مأخذینک کتاب ، سنت ، عمل اصحاب ، اجماع ، قیاس اولمسی اعتباریلدر . بناء علیه ابن خلدونک تعریفی بوکا مطابق کلورسه انجق بو جهتدن مطابق کلور ؛ یعنی بوقوانینک شرعه بر اصلی واردر ، یوقسنه عینیله جناب حق طرفندن موضوع دیمک دکدر .